OGLASAJTE V NAJBOLJŠEM SLOVENSKEM ČASOPISU
★
Izvršujemo vsakovrstne tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN THE BEST SLOVENE NEWSPAPER
★
Commercial Printing of All Kinds

VOL. XXXV.—LETO XXXV. CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), APRIL 15, 1952 ŠTEVILKA (NUMBER) 76

Novi grobovi

MARTIN BRINOVEC

Kakor smo včeraj poročali, je umrl včeraj zjutraj Martin Brinovec, ki je bolehal nad eno leto in pol. Doma je bil iz Dolenje vasi pri Cerknici na Notranjskem, odkoder je prišel v Ameriko leta 1899. Mnogo let je delal pri American Steel & Wire Co. Bil je član društva Slovenec, št. 1 SDZ, društva Janeza Krstnika, št. 37 ABZ in Oak Camp, št. 159 WOW.

Tukaj zapušča soprogo Anno, rojeno Pelan, tri sinove: Johna, Jerry in Franka, hčer Mrs. Ano Turney, pet vnukov in sedem pravnukov. Sin Anthony je umrl pred nekaj leti. Pogreb se vrši v četrtek zjutraj ob 9. uri iz Grdinovega pogrebnega zavoda, 1053 E. 62 St., v cerkev sv. Vida ob 9.30 uri in nato na pokopališče Calvary.

ANDREW WERLICK (Verlič)

Kakor smo včeraj poročali, je umrl v nedeljo zvečer Andrew Werlick (Verlič), doma iz vasi Smlednik. Delal je pri New York Central železnici. Bil je član društva France Prešeren, št. 17 SDZ.

Tukaj zapušča dva brata, Janeza in Petra, v stari domovini pa brata Antona in dve sestri, Manico in Francko, ter več drugih sorodnikov tu, v Kanadi, Argentini in stari domovini. Pogreb se vrši v četrtek zjutraj ob 9. uri iz Grdinovega Lake Shore pogrebnega zavoda, 17010 Lake Shore Blvd., v cerkev Marije Vnebovzete ob 9.30 uri ter nato na pokopališče Calvary.

Žalostna vest

Mr. Frank Cerkvenik, ki s svojo soprogo Thereso, vodita gostilno na 4502 St. Clair Ave., je prejel iz stare domovine žalostno vest, da mu je 4. aprila v spanju umrl ljubljeni oče Jožef Cerkvenik, ki je dočakal častitljivo starost 92 let. Bival je v Zgornjem Vremu št. 13, Vremski britov, pošta Slovensko Primorje. Rojen je bil 19. marca 1860. V stari domovini zapušča tri hčere: Marijo, Karolino in Pavlo, dva sinova, Jožefa in Avgusta, tukaj v Clevelandu pa sina Franka in sina Tony v Chesterlandu, Ohio, dalje 20 vnukov in 17 pravnukov. Bodi pokojniku ohranjen blag spomin!

Dobra cena za staro ledenico

Mr. John Sušnik, lastnik Norwood Appliance & Furniture trgovine na 6202 St. Clair Ave., vabi gospodinje, da si pridejo ogledati nekaj novega v električni ledenici. Nove vrste ledenica, ki jo ima v trgovini na ogled, vsebuje vse najnovejše ugodnosti, ki so zaželjive v kompaktni ledenici. Pri nabavi nove ledenice, vam nudi tudi zelo dobro ceno za vašo staro ledenico.

75-letnica rojstva

Prošlo soboto je poznana Mrs. Joseph Kmet iz 1293 E. 187 St. obhajala svoj 75. rojstni dan. V nedeljo se je njena družina zbrala na domu, da skupno obhajajo ta dogodek. Mrs. Kmet se najlepše zahvaljuje vsem prijateljem za lepe voščilne kartice in darila, ki jih je prejela. Še na mnoga leta, Mrs. Kmet!

Vlada naj reši spor v jeklarnah

WASHINGTON, 14. aprila—Politični odbor unije C.I.O. je objavil resolucijo, v kateri označuje stališče jeklarjev. "Če ni sporazuma, doseženega direktno med lastniki jeklarn in delavci, potem naj federalna vlada vzame pogajanja v svoje roke in sklene v najkrajšem času novo mezdno pogodbo, ki bo slonela na priporočilih, ki jih je izdala posebna komisija urada za stabilizacijo mezd."

Unija C.I.O. stoji na stališču, da je trgovinski tajnik Charles Sawyer itak pooblaščen, da uredi delavne pogoje. V tej zvezi se je kombinirala možnost, da bo tajnik Sawyer dal jeklarjem "nekaj na račun."

Pogajanja med zastopniki jeklarn in unijo C.I.O. so se danes nadaljevala. Tudi o dosedanjih pogajanjih se je trdilo, da četudi ni prišlo do konkretnega sporazuma, ni govora, da bi pogajanja bila v zastoju.

Odmev v kongresu

Senator Bridges, republikanec iz New Hampshire, je predložil resolucijo, v kateri zahteva od senatnega sodnega odbora, da preišče ali je predsednik Truman postopal zakonito, ko je podredil jeklarne federalni vladi na čelu s Sawyerem, tajnikom za trgovino.

Ohijski senator Robert Taft to resolucijo zagovarja in po svoje trdi, da bi priporočila komisije urada za stabilizacijo mezd, če bi se dokončno sprejela, porušila ameriški stabilizacijski program in to tudi v slučaju, da ameriške jeklarne plačajo povišane mezde iz dobička.

Zadržanje trgovinskega tajnika Sawyerja je v kratkem v tem, da pusti pogajati se obe stranki—delavce in zastopnike jeklarn, direktno. Le če bi se pogajanja razbila, bi jih vodil sam nadalje.

Zaslišanje v kongresu

Zastopniki industrije in delavstva-jeklarjev so bili kot prvi zaslišani pred posebno komisijo kongresa o Trumanovem koraku, ko je dal jeklarne v državno upravo.

Kongresu je predložen nov zakonski osnutek, ki naj točno določi pravice predsednika, da sme poseči z državno oblastjo v privatno industrijo, če so podani vsi državni interesi.

Zaključek direktnih pogajanj med zastopniki unije in jeklarn je bil, da ni bilo nobenega konkretnega razulata, da pa obstoja želja po nadaljnih razgovorih.

Seja direktorija

Jutri zvečer ob osmih se vrši redna seja direktorija Ameriško-jugoslovanskega centra na Recher Ave. Prosi se vse direktorje, da se gotovo udeleže.

Zakaj pilotje ne marajo leteti

AIR FORCE BASE, Cal., 14. aprila—Do sedaj je pri letalskih vajah pilotov rezervistov odklonilo že 12 oficirjev, da bi poleteli. Njihovi izgovori, da ne poslušajo povelja, so v glavnem sledeči:

Gre za pilote rezerviste, ki so se udeležili kot letalci že zadnje svetovne vojne. Takrat so bili mlajši in jih poleti niso razburjali. Ti pilotje so stari sedaj okrog 30 let, so poročeni, imajo povprečno dva ali tri otroke. Med njimi so tudi taki, ki so prisostvovali kaki letalski nesreči, videli razdejanja in utrpeli živčno razruvanost. Eden je trdil, da se mu grozi, da bo vsled neposlušnosti sedel pet let v zaporu in da raje sprejme tako kazen, kakor pa da bi moral letati po zraku. Tudi ta izgovor se je slišal, da so nova letala hitrejša in v svoji konstrukciji bolj komplicirana, kakor pa so bila letala, ki so jih pilotirali v zadnji svetovni vojni.

Poseben sestanek v 23. vardi

Nocoj ob osmih se vrši sestanek v spodnji dvorani Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave., katerega sklicuje Pucel for Congress Boosters klub v 23. vardi. Omenjena skupina bo delovala v prid kampanji slovenskega kandidata Edward L. Pucel za kongresnika v 20. kongresnem distriktu, v katerega spada večina slovenskih volilcev. Vabi se vse, ki želijo sodelovati v kampanji, da pridejo na sejo.

V Chicagu

Poznana Mr. in Mrs. John Janc iz E. Park Dr. sta se pred par tedni podala na obisk v Chicago, Ill. Želimo jima mnogo zabave v krogu svojih znancev in prijateljev!

Prestal operacijo

Mr. John Petrič iz 1105 E. 74 St. je srečno prestal operacijo v St. Alexis bolnišnici, kjer ga prijatelji lahko obiščejo. Želimo mu hitrega okrevanja!

Žalostna obletnica tragedije na morju

15. aprila leta 1912 na ponedeljek se je začel potapljati na Atlantiku parnik "Titanic," ki je vozil 2,224 potnikov, od katerih je bilo rešenih le 711. "Titanic," ki je imel 45,000 ton nosilnosti, je nastopil svojo prvo vožnjo iz Southamptona v Angliji v New York. O ladji se je v tistih časih govorilo, da je ne le najnovejša, največja, najbolj razkošno opremljena, temveč tudi najbolj varna potniška ladja na svetu.

Med vožnjo je ladjo zadela ledena gora. Pri klicih na pomoč se je nahajalo na Atlantiku sedem drugih potniških ladij, od katerih je bila ladja "Carpathia" oddaljena 48 milj od kraja nesreče in prišla na pomoč. "Carpathia" je pripeljala rešene potnike v New York.

Pri reševanju in potapljanju so se vršili prizori, ki se ne dajo popisati.

Dogodek je postal predmet posebnega zvočnega filma. Pri reševanju je bilo dano povelje, da gredo v rešilne čolne žene in otroci in je bila ločitev družin nujna. Mnogi so to povelje odklanjali.

Nesreča je hotela, da je bilo rešilnih čolnov na razpolago komaj za tretjino vseh potnikov na "Titanicu." V paniki se je mnogo teh rešilnih čolnov, ki so bili preobloženi, prevrnilo. Med žrtvami je bilo več zelo odličnih Amerikancev in Angležev, med temi tudi milijonar Astor.

KDO JE POVZROČIL PANIKO V CERKVI?

CARACAS, Venezuela, 14. aprila — Kakor smo že poročali, je v cerkvi Santa Teresa prišlo prejšnji teden med cerkvenimi obredi do panike in je našlo v gneči 47 oseb smrt. Dogodek se preiskuje in postaja zamotan. Najprvo se je trdilo, da se je prevrnila na oltarju sveča in zapalila prt. Nekdo je zaupil, da gori, kar je povzročilo paniko, ljudje so drveli iz cerkve in se pri tem do smrti pomečkali.

Policija je aretirala 40 oseb. Župnik cerkve trdi, da ima dokaze, da je bila panika organizirana prav po načrtu, organizirali pa so jo teroristi.

Druge priče pa so mnenja, da so paniko namenoma povzročili—tatovi, ker se v gneči in razburjenju lažje krade.

Za potnike se je brigati

SAN JUAN, Puerto Rico, 14. aprila—Prejšnji petek se je ponesrečilo ameriško potniško letalo "DC-4," ki je vozilo 52 potnikov. Pri nesreči se je ohranilo pri življenju le 17 od njih. Preživeli se pritožujejo nad moštvom letala, da potniki niso bili opozorjeni, da se bliža nesreča, kakor tudi, da jim posadka ni nudila nobene pomoči, ko se je začelo reševanje.

Obratno trdi preživeli pilot John C. Burn, da je osebno pomagal mnogim potnikom, da so prišli živi iz letala.

Nesreča sama pa ne bo pozabljena. V spodnji zbornici so se začele akcije, da se slučaj temeljito preišče.

Vile rojenice

Vile rojenice so se včeraj zglasile pri družini Mr. in Mrs. Edward Harbie iz 6319 Carl Ave. in jima pustila v spomin krepkega sinčka-drugorojenca. Mati in dete se dobro počutita v Glenville bolnišnici. Tako so zopet postali stari oče in stara mama Mr. in Mrs. Krist Peternel iz 6319 Carl Ave. ter Mr. in Mrs. Sam Harbie iz 3457 E. 70 St.

—

Pri družini Mr. in Mrs. Charles in Rose Siefert na Priday Ave. so se zglasile vile rojenice in pustile v spomin zalo hčerkico, ki je tehtala osem funtov in sedem unč, katero bodo klicali Carla Rose. V družini imajo od preje deklico in fantka. Tako je postala poznana Mrs. Frances Julylia iz E. 209 St. četrtič stara mama. Čestitamo!

Nujen sestanek

Nocoj ob osmih se v Slov. del. domu na Waterloo Rd. vrši nujen sestanek, na katerega se vabi slehernega Slovenca in Slovenko, ki se zanima za to, da se pri merodajnih oblasteh apelira, da ne ugodijo nakani Italijanov, da bi se Trst izročilo Italiji. Zadeva je nujna, zdaj je čas, da se dvigne glas zavednih Slovencev—brez ozira na prepričanje. Pridite!

Razdejanja podivjanega Missouri; ta teden bodo vode še narastle

Na Koreji je možno iznenadenje

SEOUL, Koreja, 14. aprila—Vsebina do sedaj doseženih sporazumov je bila predana vrhovnemu poveljniku generalu Ridgwayu v končno odobritev.

Na sestankih obeh delegacij bo najprvo, tako se trdi, rešiti vprašanje vojnih ujetnikov, katero vprašanje je v obliki kompromisa pred zaključkom. Nato ostane še odprto ali bo prišla Rusija v nadzorstveno komisijo, in ali bodo severno Korejci imeli pri gradnji letalskih oporišč proste roke.

Trdi se nadalje, da lahko pride do iznenadenj, da se bodo vse te tri sporne točke v obliki kompromisa rešile čez noč.

Zavezniki so bili konkretnejši, zakaj da ne dopustijo Rusije v nadzorstveno komisijo, ki naj nadzoruje izvajanje premirje. Zavezniki trdijo, da je eden od razlogov, zakaj odklanjajo Rusijo tudi ta, ker mora biti član te komisije—nevtralec. Rusija pa ni nevtralec že iz tega razloga ne, ker je v tem konfliktu na Koreji dajala komunistom orožje in municijo.

Izjava generala Van Fleeta

General Van Fleet, poveljnik kopne vojske na Koreji, je navedel žrtve vojne na Koreji v devetih mesecev. Na zavezniški strani znašajo te žrtve 66,000, na strani komunistov pa 530,696. Dalje trdi general Van Fleet, da bi bila vsaka komunistična ofenziva večjega obsega ustavljena v 10 ali 14 dneh.

Krožek št. 2 Prog. Slov.

Članice krožka št. 2 Progresivnih Slovenk so vabljene, da se v sredo zvečer gotovo udeleže redne seje v navadnih prostorih Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. Tajnica obenem sporoča, da ima še vedno nekaj izvodov nove kuharske knjige na rokah.

Pozdravi

Pozdrave iz Orlanda, Fla., pošiljajo vsem prijateljem in osobju Enakopravnosti, Mr. Vincent R. Beno in sin ter družina ter Mrs. Agnes Lovelock, ki je sestra Mrs. Beno ter se je pred par leti preselila v Florido.

PUSTOŠENJA SE VRŠIJO V DOLŽINI TISOČ MILJ

OMAHA, Neb., 14. aprila—Težko prizadète po poplavah so države Južna in Severna Dakota, Minnesota, Iowa, Nebraska, Missouri in Kansas. Vode rušijo nasipe, silijo prebivalstvo, da se izseli in državno oblast, da ravna kot v izjemnem stanju. Do sedaj smrtnih slučajev v direktni zvezi s poplavami še ni bilo.

Neposredni razlog poplav je bil nenavadni sneg v obeh državah Dakota, ki se je začel tajati.

Vode naraščajo s tako brzino, da postavljajo na glavo, časovno vzeto, tudi vremenske napovedi. Vremenske napovedi se redno motijo vsaj za en dan, ko napovedujejo višino stanja vode. Vode same naraščajo hitreje.

Razdejanja podivjanih voda si je predočiti, če se vzame položaj v posameznih mestih. Mesto South Sioux City, Neb., se je moralo skoraj v celoti izprazniti. Pustošenje je tako veliko, da je soglasna sodba, da meščani kaj takega še niso doživeli.

Rdeči križ računa, da je število oseb, ki so morale zapustiti domove, preseglo 75,000. Stanje vode je bilo v ameriški zgodovini le enkrat višje.

Iz mesta Moorhead, Minn., poročajo, da so morali izprazniti tudi državno bolnico in odnesti bolnike na varno.

Mesto South Sioux City je več kot polovico pod vodo in so zveze med mestom in okolico prekinjene.

Na stotine kmetij z gospodarskimi poslopji je pod vodo.

Župani so odredili, da naj se trgovine zaprejo in naj bodo odprte le tiste, ki so bistveno važne za prehrano.

S kako brzino je treba prazniti hiše se vidi iz teh številk. Dočim se je moralo samo tekom včerajšnjega dne izseliti 2,000 ljudi, je število prisilno izseljenih tekom današnjega dne narastlo že za 2,000 več, in to samo v enem kraju.

Governerji držav so zaprosili federalno vlado za pomoč.

Na vrsti so druga mesta

Mesto Council Bluffs, Iowa, ki ima 45,000 prebivalstva, je moralo biti skoraj popolnoma izseljeno. V St. Paul so vode veletoka Mississippija prisilile 5,000 oseb, da so zapustile stanovanja.

Vojaško poveljstvo ceni, da je pod vodo 1,250,000 akrov plodovite ameriške zemlje. Rdeči križ pa je dosedaj izselil ali pomagal pri selitvi 18,939 družinam.

Kaj se dogaja v Boliviji

LA PAZ, Bolivija, 14. aprila—Revolucija, ki je trajala v Boliviji tri dni, je končana. Revolucijonarji so imeli uspeh.

"Narodno revolucijonarno gibanje," ki je vodilo revolucijo, šteje žrtve revolucije. Trdi se, da je našlo smrt 3,000 oseb, 6,000 pa je bilo ranjenih. Tudi materialna škoda je občutna.

Mrtvece radi revolucije ni bilo mogoče pokopavati sproti, vsled česar se je nagromadilo na stotine trupel, ki zdaj čakajo na pokop na mestnem pokopališču. Upravnik pokopališča je trdil, da jih more pokopati kakih 500 na dan.

O zadnji revoluciji v Boliviji se trdi, da je bila najbolj krvava v zgodovini te države v Južni Ameriki.

Doma iz bolnišnice

Mrs. Jennie Rutar iz 1171 Norwood Rd. se je vrnila iz bolnišnice k svoji dragi družini. Zdravje se ji polagoma zboljšuje, a se še vedno nahaja pod zdravniško oskrbo. Najlepše se zahvaljuje vsem, ki so jo obiskali v bolnišnici ter jo obdarili z lepimi darili in kartice. Ob priliki bo skušala vsem povrniti za prijaznost. Prijatelji jo sedaj lahko obiščejo doma.

Važna seja

V četrtek zvečer ob 7.30 uri bo važna seja odbora za pomoč gasilskemu društvu v Slavini pri Postojni na Notranjskem. Seja se vrši v Ameriško-jugoslovanskem centru na Recher Ave. Odborniki kakor tudi rojaki iz Slavine in okolice so prošeni, da se seje v velikem številu udeleže.

Dobili dobitke

Na bazarju krožka št. 7 Progresivnih Slovenk so bili deležni lepih dobitkov: Mrs. Simčič iz 16206 Grovewood Ave. in M. Peterlin iz 1084 E. 74 St. Prosi se, da se zglasita pri tajnici Millie Bradach na 17820 Dillewood Rd. ali pa pokliče ta IV 1-0047.

Na operaciji

V Glenville bolnišnici se nahaja poznana Mrs. Anna Nagode, soproga George Nagode iz 15816 Corsica Ave. Podvreči se bo morala operaciji. Obiski za nekaj dni ne bodo dovoljeni. Želimo ji skorajšnjega popolnega okrevanja!

Cankarjeve vaje

Nocoj ob 7.30 uri se vršijo vaje za igro "Davek na samce," katero vprizorijo igralci dramatičnega društva Ivan Cankar v nedeljo, 20. aprila v Barbertonu, Ohio. Prosi se vse, ki imajo vloge, da se gotovo udeležijo.

Pregled uspehov primarnih volitev

WASHINGTON, 14. aprila — Primarne volitve v državah New Hampshire, Minnesota, Wisconsin, Nebraska in Illinois so dale na republikanski strani sledeče rezultate:

Ohijski senator Taft je dobil skupno 1,313,533 glasov;

general Eisenhower je dobil skupno 352,244 glasov;

kandidat Stassen je dobil skupno 501,178 glasov;

governer iz Californije, Warren je dobil skupno 272,045 glasov;

general MacArthur, 24,717.

Mnogi republikanci napovedujejo, da bo zmagal senator Taft, ki da ima, kakor kažejo volitve, večino med republikanci. Taft ima do sedaj za seboj že 209 delegatov, torej več kakor eno tretjino o d603, katero število bo potrebno, če naj dobi na konvenciji imenovanje republikanskega predsedniškega kandidata.

Glede generala Eisenhowerja se podčrtava, da je daleč za Taftom in da se je v Minnesoti, Nebraski in Illinoisu vršila za njega ljuta volilna kampanja. Ne more se torej trditi, tako trdijo opazovalci, da bi Eisenhowerjevo zaostajanje v glasovih bilo pripisati njegovi odsotnosti iz Amerike in bivanju v Evropi.

Eisenhower sam je napovedal, da se bo vrgel z vso silo v volilno borbo potem, ko naj bi ga republikanci postavili za svojega predsedniškega kandidata.

Na demokratski strani volilna borba še ni v polnem razmahu in imena kandidatov stranke še niso znana. Trumanova vloga v sporu jeklarjev in jeklarn pa se označuje s tem, da se je Truman za demokrate postavil odločno na stran ameriškega unijskega delavstva, močneje, kakor bi bil to napravil pokojni Roosevelt. Trumanov korak je smatrati za potezo izrazito političnega značaja.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HEnderson 1-5311 — HEnderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) $8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) $10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

EISENHOWER ODHAJA IN PRIHAJA

Iz življenjepisa generala Eisenhowerja vemo, da je vojak po karijeri. Iz zgodovine Amerike vemo, da je imela Amerika le dva predsednika, ki sta imela za seboj izrazito vojaško karijero. To sta bila Zachary Taylor in Ulysses Grant. Niti Taylor niti Grant ne pomenita v ameriški zgodovini kake posebne dobe.

Iz zgodovine anglosaksonske rase vemo, da je branila civilno stran privatnega in državnega življenja kakor punčico svojega očesa. V 17. stoletju je bil na krmilu Velike Britanije za nekaj časa Oliver Cromwell, ki pa ni zapustil lepega spomina v britanski zgodovini, dasi mu ni zanikati, da je imel pri upravni razdelitvi britanskih samouprav še dokaj srečno roko.

General Eisenhower je podal ostavko na svoj položaj vrhovnega poveljnika skupne armade tistih držav, ki so članice severno Atlantske zveze, armade, ki naj bo pripravljena, da naj se upre morebitni sovjetski agresiji na zapadno Evropo. Eisenhower odhaja iz Evrope in prihaja v domovino v Ameriko.

Iz izjav generala lahko posnamemo, da je Eisenhower previden. Ne trdi, da gre v civilno življenje brezpogojno. Trdi le, da bo slekel vojaško suknjo in odložil čast ameriškega vojaka-generala, če bo dobil nominacijo za republikanskega predsedniškega kandidata. Precej pogojnosti.

Ne bo presmela trditev, da je Eisenhower Amerikanec v pravem pomenu te besede. Eisenhower je doživel, kaj se je zgodilo z drugim ameriškim generalom, tudi znanim po vojaških uspehih, z generalom MacArthurjem, ko se je ta podal na pot civilne agitacije. Ob prihodu v domovino spontane manifestacije, ki so šle v stotisoče, če ne v milijone! Toda dnevi manifestacij in parad so minuli in zadnji rezultati primarnih volitev kažejo, da Amerikanec še zdaleka ne misli na MacArthurja kot svojega bodočega ameriškega predsednika.

Eisenhower je priznal svoje pristaštvo k republikanski stranki. Ameriško delavstvo smatra republikansko stranko za predstavnico tistega družabnega sistema, kateremu je napovedati boj. Eisenhower, vsaj tako bi se lahko računalo, ima pred seboj le dvoje izbir: Ali da pomladi republikansko stranko, ali da plava v njenih uradnih vodah. Eisenhower je zmagal na vojaškem polju v dobi demokratske luči Franklina Roosevelta. Eisenhower se je sončil v povojni dobi na soncu, kateremu je določeval smer vrhovni ameriški komandant demokrat Truman. Eisenhower se je kot komandant oboroženih sil držav članic severno Atlantskega pakta hočeš, moraš, oprijel ideje internacionalnosti Amerike in zavrgel misel ameriške izolacije. Kot vemo, je večina republikanske stranke strigla peroti tudi Eisenhowerju pri njegovih poletih po Evropi. Kakšna bo politična orijentacija generala Eisenhowerja sedaj v civilni obleki? Propagandni stroj republikancev, ki dela za ohijskega senatorja Tafta, ima svoje gotove uspehe. Človek se ne more znebiti vtisa, kakor da se hoče nekaj izsiliti, pa bodisi z denarjem, disciplino, bodisi z organizacijo.

Enako se človek ne more znebiti vtisa, da so prijatelji Eisenhowerja preveč polni upanja, da bo general enako privlačen za ameriške civiliste kot se je izkazal kot poveljnik na bojnem polju. Zdi se tudi, da polagajo vsi ti odbori preveč na slavo v svetovni vojni in na upanje, da se bo ameriški volivec brezpogojno spomnil Eisenhowerja tudi kot predsedniškega kandidata, kakor se je spomnil, ko je mu poveljeval kot komandant general. Morda ima general gotove sodobne politične ideje, s katerimi še ni prišel na plan. Toda že dejstvo, da gre za generala, ki naj, četudi v civilni obleki, v bodoče krmari ameriško ladjo civilnega življenja, ni prvilačno. Kri je kri in kri ni voda. Primere niso vedno na mestu. Drži ali ne drži—dejstvo je, da je bil sicer svobodoljubni Napoleon tiran pri zatiranju svobode, predvsem svobode govora in tiska, četudi je dal na drugi starni nam Slovencem v starem kraju—OŽIVLJENO ILIRIJO, torej neke vrste civilno svobodo. Pravimo, da primere ne držijo vedno, je pa nekaj v zraku, če se govori o generalu kot ameriškem predsedniškem kandidatu in se še topleje občuti, zlasti od strani ameriškega delavstva, nagovor pokojnega Roosevelta—"My friends"—dragi prijatelji!

L. Č.

UREDNIKOVA POŠTA

Zahvala Ameriškega Rdečega Kriza

CLEVELAND, Ohio—Spodaj podpisani se najlepše zahvaljujevi vsem trgovcem, obrtnikom, profesinalcem, društvom, kakor tudi vsem cenjenim prebivalcem za darovane prispevke v prošli kampanji za Ameriški rdeči križ v 23. vardi. S tem, da ste se vsi tako lepo odzvali, ste nam pripomogli, da smo celo prekoračili kvoto za leto 1952, ki je bila $2,449; nabranega denarja je pa bilo $2,476.75. Torej lepa hvala vsem!

Društvo Napredne Slovenke, št. 137 SNPJ se je odzvalo že drugemu klicu Ameriškega rdečega križa v tem letu in poslalo poleg rednih prispevkov $10 za "disaster fond." Sledeča društva so se odzvala z lepimi prispevki: Slovenski narodni dom, Klub društev SND, National Fraternal Society for Deaf, Women's Auxiliary American Legion, Lake Shore Post 273, Cleveland Federation of SNPJ Lodges, društvo Naprej, št. 5 SNPJ, društvo Lunder-Adamič, št. 28 SNPJ, društvo Lipa, št. 129 SNPJ, društvo Napredne Slovenke, št. 137 SNPJ, društvo Vodnikov Venec, št. 147 SNPJ, društvo Slovenske Sokolice, št. 442 in društvo Comrades, št. 556 SNPJ.

Glavni odbor Slovenske Dobrodelne zveze, društvo Slovenec, št. 1 SDZ, društvo Svobodomiselne Slovenke, št. 2 SDZ, društvo sv. Ane, št. 4 SDZ, društvo Glas clevelandskih delavcev, št. 9 SDZ, društvo Danica, št. 11 SDZ, društvo Ribnica, št. 12 SDZ, društvo Napredni Slovenci, št. 5 SDZ, društvo France Prešeren, št. 17 SDZ, društvo Loška Dolina, društvo Maccabees Hive 493, društvo Maccabees Carniola Tent 1288, krožek št. 2 Progresivne Slovenke in društvo sv. Cecilije SDZ.

Hvala tudi našim pridnim ženam in dekletom, ki so žrtvovale svoj čas: Frances Brancel, Josie Foye, Louise Pikš, Rose Petrovic, Josephine Petrovic, Marie Orazem, Mary Otoničar, Frances Gorshe, Mary Rijavec, Anna Rode, Mary Hrastar, Anna Podnar, Uršula Mulej, Sophia Syroney, Uršula Unetič, Jennie Znidaršič, Ann Zallnick, Genevive Janik, Mrs. Zeisel in Mrs. Richards.

Lepa hvala našim lokalnim listom Enakopravnost in Ameriška Domovina za sodelovanje.

Prisrčna hvala vsem!

Za Ameriški Rdeči križ v 23. vardi:

Cecilia Šubel, načelnica.
Josephine Stwan, sonačelnica.

Prišla bo pomlad ....

"Prišla bo pomlad, 'čakal bi jo rad, da bi zdrav vesel, sladko vince pil...."

CLEVELAND, Ohio — Prav vsi gotovo hrepenimo po pomladi, ker ž njo vemo, da prida marsikatero prenovljenje. Narava se bo kmalu vzdramila iz dolgega zimskega spanja in tudi mi zemljani se bomo vzdramili iz dolgega časa in si privoščili kakšno veselo prireditev, kjer se bomo sestali s svojimi prijatelji. Pravijo, da prvi vtisi ostanejo najdelj v spominu in če so ti vtisi vesele narave, potem nas bodo gotovo napravili dobre volje, ki bo z nami ostala, vsaj to upamo, delj časa.

Dovolite mi, prosim, da vam tem potom priporočam najboljše zdravilo za veselo pomladansko razpoloženje. Kaj neki je to zdravilo? Prav prijetno bo zaužiti: Pridite na pomladanski koncert, katerega prireja nalašč za vas, ki ljubite izborno petje, naša slavna Glasbena Matica v nedeljo, 20. aprila, pričetek ob 4. uri popoldne.

Naš mojster-dirigent, g. Anton Šubelj, je sestavil en najlepših sporedov za ta koncert, kar ste jih imeli priložnost slišati že v dolgem času. Slišali boste klasične skladbe, pri katerih se zbor Glasbene Matice najboljše izrazi, kakor tudi najbolj priljubljene narodne pesmi.

Torej učakali smo pomlad, zato bomo veseli sladko vince pili in poslušali pevce in pevke Glasbene Matice žvrgoleti v nedeljo, 20. aprila v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clairju. Saj veste, da takrat je najbolj luštno, ko nas je dosti skupaj in ko srečamo vesele obraze svojih znancev in prijateljev, ker na koncertih Glasbene Matice boste vedno našli najboljšo družbo. Zato vam kličem: Na veselo svidenje!

Corinne Novak,
članica Glasbene Matice.

V nedeljo gremo v Barberton, Ohio

CLEVELAND, Ohio—V nedeljo, 20. aprila bodo vprizorili igralci dramskega društva "Ivan Cankar" burko "Davek na samce" v treh dejanjih v novi dvorani društva "Domovina" v Barbertonu, Ohio.

Igro se je podalo na odru Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. in igralci so vzbujali cele salve smeha, da so, kakor pravimo, kar "pokali" od smeha. Splošno odobravanje od strani publike je dalo povod, da se bo igro ponovilo v Barbertonu.

To bo prva predstava v novi dvorani na novemu odru in gotovi smo, da bo obilo užitka Barbertončanom, kakršnega že dolgo niso imeli.

Smejali se boste krofasti Jeri, gluhi Neži, zaljubljenemu Nacelnu in njegovi lepi Katrci. Mešetar Lipe bo pa lagal, da se bo kar kadilo, da bo kar sam sebi verjel. Oče Primož bo pa tudi zinil kakšno neumno. Potem pa še Liza in Reza, dve zamazani, okajeni dekli—res za poč't!

Bože moj! Samo pogledati ju je treba, pa vaju spravita v židano voljo. Kadar jih pa bosta pričela "razdirati," vas bosta spravila v smeh, pa če ste še tako kisli.

Figovka bo točila rujno vince, a dva častnika bosta pa brala zaljubljena pisma, ki sta jih pisala Blaž in Gašper, Jeri in Neži.

Vse skupaj bo tako presneto špasno in smešno, da se boste smejali in smejali, in smejali, kakor že dolgo ne.

Pridite na to zabavo in smeh in pozabili boste križe in težave, ki jih imamo vsi na kupe.

Še nekaj. Marsikdo je dejal tu v Clevelandu, da mu je žal, da je predstavo zamudil. Kaj pa, če greste v nedeljo z nami v Barberton! Bo lep izlet in skupno se bomo poveselili in pozabavali.

Odbor.

AMERIŠKI URADNIKI UBOGAJO

WASHINGTON, 14. aprila — Znana vprašalna pola, ki jo je razposlal bivši šef komisije za pobijanje korupcije Morris, je bila izpolnjena in vrnjena nazaj pravočasno. V davčnem oddelku, ki ima 30,000 nameščencev, le trije uradniki niso hoteli izpolniti te pole. Eden od njih je podal ostavko na državno službo in je označil vprašalno polo za nedovoljeno utikanje v njegove privatne zadeve.

BEOGRAD ZA TRST

BEOGRAD, 14. aprila—Jugoslovanska vlada je sklicala v Beogradu veliko protestno zborovanje zoper Italijo in njene namere glede Trsta. Uradne številke pravijo, da se je manifestacije udeležilo 300,000 ljudi. Manifestacije so bile odločne in so se čuli vzkliki kot na primer raje vojno, kot pa da se da Trst nazaj Italiji.

Kratke vesti

Zanimanje za delo jugoslovanskega študenta

Pred kratkim je na vodogradbenem oddelku beograjske univerze diplomiral študent Miodrag Dodić. Njegovo diplomsko delo je bilo "Melioracija Topliške doline v Srbiji." To njegovo delo je eno izmed redkih del, študentov diplomatov, ki bo neposredno koristilo domačemu kmetijstvu in za katerega se celo zanima organizacija Združenih narodov. Pri njegovem delu sta Dodiću pomagala dva univerzitetna docenta.

V Topliški kotlini v Srbiji so padavine zelo nestanovitve in neenakomerne. Zato je del zemlje v tej kotlini zaradi suše brez vsakega rastlinstva, na drugi strani pa reka Toplica na veliko poplavlja zemljo. Dodić se je lotil težkega dela, načrtov, kako izpremeniti to kotlino v rodovitno zemljo. Njegov obsežni načrt predvideva pet velikih vodnih jezov, za katerimi bodo veliki zbirni bazani, v katerih bodo shranjene količine padavin za tiste mesece, ko je suša. Vode iz zbiranih bazanov bodo obenem poganjale turbine v več manjših električnih hidrocentral, ki bodo dajale elektriko bližnjim rudnikom. Poleg tega pa bodo vodo, ki bo že izkoriščena za pogon turbin, uporabili tudi za namakanje okrog 9,280 hektarov osušenega zemljišča.

Organizacija Združenih narodov je predlagala Jugoslaviji, naj izbere kraj, kjer bi ona zgradila zgledne naprave in opravila dela, ki bi služila napredku dežele in bi Jugoslavija imela od njih posebne koristi. Strokovnjaki so se odločili za Topliško dolino, kjer se bo s pomočjo Združenih narodov uresničil veliki načrt Miodraga Dodića.

Plin namesto drv in premoga

V Istri, Hrvatskem Primorju in Dalmaciji zelo primanjkuje kuriva. V Dalmaciji so dostikrat smokve cenejše kakor pa borova suhljad. Tudi industrijski obrati imajo težave s kurivom. Drva in premog so draga, kljub nagli elektrifikaciji pa elektrike še nimajo v vseh krajih. Zdaj pripravljajo na Hrvatskem vse potrebno za povečanje proizvodnje zemeljskega plina butana in metana. V Zagrebu je bilo ustanovljeno novo podjetje, ki združuje vsa dosedanja podjetja za izkoriščanja nafte in plina na Hrvatskem. To podjetje bo povečalo izkoriščanje zemeljskega plina. Za gospodinjstva bodo pripravljali butan v jeklenih steklenicah po 10 in 15 kilogramov. Steklenico plina bo lahko uporabljala gospodinja namesto drugega kuriva približno dva meseca. Izračunali so, da ima kubik butana približno 27,000 kalorij in da je njegova ekonomičnost desetkrat večja od premoga.

Dijakinja in delavec zadela 300,000 dinarjev

V Zagrebu sta zadela dijakinja četrtega razreda gimnazije, Ružica Porgrac in delavec Zvonko Petrinić v državni loteriji 300,000 dinarjev. Kupila sta vsak polovico iste srečke in dobila vsak po 150,000 dinarjev.

Slovenske pisateljice v Trstu

Slovenske žene v Trstu so začele v zadnjih mesecih prirejati posebne literarne večere, na katere vabijo slovenske pisateljice, da bero svoja dela. Prirejena sta bila že dva takšna večera, na katerih so se predstavile Ilka Vaštetova, ki je napisala že več zgodovinskih del, med njimi tudi Roman o Prešernu, pesnica Vida Tauferjeva, pisateljica Mimi Malenškova, pesnica Erma Muserjeva, pisateljica Katja Špurova, pisateljica Branka Jurca in pesnica Marička Žnidaršičeva. Ti večeri privabijo vsakokrat veliko število ljudi, kar dokazuje, da so priljubljeni.

Zbrala **Iva Slokan.**

Tržačan piše sorojaku v Ameriki o potrebi Kulturnega doma

(Nadaljevanje)

"Poleg drugih kulturnih ustanov, Študijske knjižnice in Glasbene matice, je bilo ustanovljeno v Trstu tudi Slovensko narodno gledališče. Gotovo se spominjate, da je pred prvo svetovno vojno imelo Slovensko tržaško gledališče predstave v tedanjem Narodnem domu. Današnje gledališče je torej naravno nadaljevanje nekdanjega—toda tu je druga težava. Gledališče z ljudmi je lahko ponovno postaviti, kdo bo pa postavil dvorano za nastope? Mi trdimo že od leta 1945, da imamo moralno, človečansko in materialno pravico, da nam povrnejo Narodni dom z dvorano ali da nam za odškodnino zgrade novega. Toda gluha ušesa vsepovsod.

"Leta 1945 in 1946 so nam še dali kako dvorano za nastope v središču mesta. Od tedaj naprej, posebno potem, ko je nastal spor s Kominformo ni moglo naše gledališče, ki mu priznavajo tudi Italijani, da je umetniško na višini in pravijo, da bi si želeli tudi oni takega, nastopati v mestu, temveč samo v Škednju, Nabrežini in Kontovelju. Dvorane niso hoteli posoditi v mestu, zato da bi lahko trdili, da Slovencev ni v Trstu, ampak samo na deželi. Samo od lanskega leta sem se je za malenkost izboljšalo. Zavezniška vojaška uprava (AMG—Allied Military Government) daje našemu gledališču dvakrat do trikrat na mesec na razpolago koncertno dvorano, ki je v zgradbi, kjer ima sam AMG sedež.

"Tudi s tem so ogromne težave. Dvorana je za koncerte in je treba vsakokrat posebej postavljati oder, nikoli nismo gotovi, če dvorano dobimo, ker je odvisno tudi od drugih reflektantov, od dobre volje tistih, ki z dvorano razpolagajo itd. Na splošno ne čutimo prave sigurnosti s to dvorano. Prišli smo do prepričanja, da se brez centralnega doma z dvorano, brez Kulturnega doma, Slovenci ne bomo mogli dalje kulturno razvijati v Trstu. Če nam oblasti nočejo še zgraditi novega doma in če se ne zmenijo, da bi nam popravili krivico, pomeni, da imajo pri tem posebne namene, ki niso za obstoj Slovencev v Trstu pozitivni. Mi pa vsak dan bolj ugotavljamo, da nacionalno izgubljamo, da je današnji položaj tržaških Slovencev zelo tragičen in da se mnogo Slovencev izgublja v italijanskem morju.

"Pod Avstrijo in celo pod Italijo je bilo v nekem pogledu drugače: če so se tedaj nekateri Slovenci v Trstu poitalijančili, so prišli na njihovo mesto drugi: pod Avstrijo iz vsega slovenskega ozemlja, pod Italijo pa iz vsega Primorskega odnosno Julijske Krajine, ki se niso takoj asimilirali. Danes se ne sme noben Slovenec iz Jugoslavije (in danes je skoro vse slovensko ozemlje razen tržaškega, goriškega in koroškega v Jugoslaviji) priseliti v Trst, ker v Trstu ne sme kot tuj državljan dobiti dela.

"Iz Herpelj v Trst je mogoče priti danes le s potnim listom, kakor recimo v Ameriko. Danes se v Trst priseljujejo samo Italijani. Od leta 1945 do danes se je naselilo v Trstu čez 20,000 Italijanov, Slovencev pa par sto ljudi. Če je dovoljena primerjava, potem se nam godi podobno kot Vam, ameriškim Slovencem, izgubljate se vsak dan v ameriškem morju, in to hitreje, ker se ne more noben Slovenec iz domovine priseliti k Vam. Je to tragično, toda vseeno ne tako tragično, kot se godi nam tržaškim Slovencem, ker je Trst na **slovenskem narodnem ozemlju** in se Slovenci ne morejo naseljevati na **svojem ozemlju.**

"Če nam oblasti (anglo-ameriške in italijanske), ki dobro poznajo tragični položaj tržaških Slovencev, nočejo ne samo pomagati, ampak nam tudi odrekajo popravilo škode, ki jo je povzročila Italija in fašizem, potem pomeni, da soglašajo—vsaj za sedaj—s tem razvojem v škodo Slovencev.

"Kaj nam je v tem položaju storiti? Pred tem vprašanjem smo bili postavljeni 1949 in 1950. In ni bilo bolj logičnega zaključka, kot da se odločimo reševati najnujnejše naloge, ne sami, ker smo prešibki, temveč s pomočjo Slovencev in Jugoslovanov v domovini in Slovencev-izseljencev, predvsem v Ameriki, od katerih lahko pričakujemo iskrene pomoči. Na občnem zboru SHPZ oktobra 1950 je bilo sklenjeno, da bo Prosvetna zveza iniciatorka za širokopotezno akcijo za zgraditev Kulturnega doma v Trstu, ker smatramo, da nam bo osrednji Kulturni dom eden glavnih središč za narodno življenje tržaških Slovencev in zato največja in najuspešnejša ovira za asimilacijo Slovencev.

(Dalje prihodnjič)

ŠVEDSKI PREDSEDNIK V AMERIKI

WASHINGTON, 14. aprila—V Washingtonu se nahaja švedski ministrski predsednik Tage Erlander. Danes je posetil predsednika Trumana in državnega tajnika Deana Achesona.

Tage Erlander je na uradnem obisku in bo ostal v Ameriki dalje časa, v prestolici sami pa tri dni. Na dnevnem redu so razgovori, ki se tičejo obeh držav.

ATOMSKO BOMBO BODO PRESKUSILI

LAS VEGAS, 14. aprila—Okrog 20. aprila bodo preiskusili v puščavi Frenchman Flat atomsko bombo. Preiskušnje bodo veljale za javnost. Odvrgli bodo male atomske bombe in sicer iz višine, kakor do sedaj ni bila v navadi. V mestu se zbirajo žurnalisti, radio in televizijski operatorji in člani atomske komisije.

ŽENSKA NE SME BITI V UNIFORMI

LONDON, 14. aprila—Ko se je vračala sprevodnica cestne železnice, seveda v uniformi, iz službe domov, je bila napadena po neznancu. Neznanec je sprevodnici zadal rano z britvijo in ko je po dejanju izginil, je dajal samo to, da uniforma ni za ženske.

TELEVIZIJA V ITALIJI

MILAN, Italija, 14. aprila—Na milanskem velesejmu so otvorili prvo italijansko televizijsko postajo. Italijani napovedujejo, da jih bodo zgradili to leto osem.

Najmanjši televizijski aparat stane v dolarski valuti $500, izdatek, ki bi se dal primerjati s skoro polletno plačo dobro plačanega italijanskega uradnika.

ČEHI NA KITAJSKEM

TOKIO, 14. aprila — V Peking je prišla češka delegacija, katero vodi propagandni minister Kopecky. Pekinški radio je napovedal, da se bo ta češka delegacija pogajala s komunistično Kitajsko, da pride do pogodb med obema državama in to na kulturnem, tehničnem in prometnem polju.

TORNADO V OHIJU

COLUMBUS, O., 13. aprila—V centralni in vzhodni strani države Ohio je divjal tornado. V Doverju sta bili porušeni dve tovarni, iz dežele pa se poroča, da je bilo poškodovanih več hiš in cerkvenih poslopij.

Hubert Pehani:

KAKO DOLGO ŽIVIJO KRVNE CELICE

(Nadaljevanje)

V krvni skupini A navzoči aglutinin bi z njimi tedaj ne mogel reagirati. Transfuzija bi bila uspešna. Krvno skupino O imenujemo univerzalni dajalec, ker jo moremo dati vsaki krvni skupini. Krvna skupina AB pa je univerzalni prejemnik — dobiti more vsako krvno skupino, ker v krvni plazmi nima aglutininov.

Če smo tedaj vbrizgali krvni skupini A eritrocite krvne skupine O, imamo v krvnem obtoku prejemnika dvoje vrst eritrocitov: krvne skupine A in O. Ali jih moremo ločiti med seboj? Po obliki nikakor ne! Pač pa po aglutinaciji.

Ob različnih časih moremo prejemniku odvezati nekaj krvi za preiskavo in s serumom, ki vsebuje močan aglutinin "proti A" (a) (ki smo ga dobili iz krvne tekočine skupine B), zlepiti eritrocite A. Eritrociti skupine O ne reagirajo z aglutininom (a) in ostanejo prosti. Preostali prosti eritrociti pripadejo tedaj skupini O.

Upoštevati moramo pa, da ostane normalno nezlepljenih tudi nekaj krvnih telesc skupine A, namreč okoli 50,000 na milimeterski kubik. Ker je eritrocitov v enem milimeterskem kubiku približno 5,000,000, je to približno 1%. Tako dolgo, dokler število nezlepljenih krvnih telesc prekaša to normalno število, značilno za prejemnika, so vbrizgani eritrociti krvne skupine O prav gotovo še navzoči v njegovem obtoku.

Pri transfuziji, pri kateri pripada dajalec drugi krvni skupini kot prejemnik, moremo tedaj zasledovati usodo vbrizganih eritrocitov v krvnem obtoku prejemnika in s tem dobiti pogled v njihovo življenjsko dobo.

S to tehniko ("metodo diferencialne aglutinacije") je Ashby (1919-1924) našel prenesene eritrocite v krvnem obtoku še po približno 100 dneh. Toda z Ashbyjevo metodo ne moremo točno določiti končnega termina, ko so ravno vsi eritrociti izločeni iz krvnega obtoka prejemnika. Poleg tega ne moremo uporabljati Ashbyjeve metode pri transfuziji krvi iste krvne skupine.

Te težkoče pa premagamo, če preiskujemo kri tudi na aglutinogena M in N (krvne skupine M, N in MN) oziroma na faktor Rh. Postopek je v teh primerih v bistvu enak zgoraj opisanemu.

Večje število raziskovalcev, ki je s to kombinirano metodo zasledovalo usodo eritrocitov po transfuziji, je potrdilo prvotne Ashbyjeve trditve, da prežive eritrociti največ tri do štiri mesece po transfuziji, kar naj bi bila tudi življenjska doba rdečih krvnih telesc v krvnem obtoku.

Mimogrede omenimo, da se lahko uporablja opisana metoda tudi za ocenitev volumena v krvnem obtoku krožeče krvi.

Z odkritjem radioaktivnih in težkih izotopov prvin, se nudi nova, še točnejša metoda za študij življenske dobe krvnih celic. In res so prva poročila o raziskovanjih te vrste že objavljena. Angleška znanstvenika Shemin in Rittenberg (1947) sta skušala dognati življenjsko dobo posameznega eritrocita s tem, da sta kemično vgradila v molekule krvnega barvila težki dušik z maso 15. Krvno barvilo (hemoglobin) je sestavljena beljakovina (protein) z razmeroma zelo veliko molekulo.

Beljakovine so komplicirane, za vsako živo bitje specifične spojine. Beljakovine, ki jih organizem prejme s hrano, se v prebavilih cepijo na manjše, enostavnejše sestavne dele, na "aminokisline"—spojine, ki vsebujejo dušik—in iz teh kot gradbenih delov se nato na novo tvorijo v telesnih organih organizmu lastne beljakovine. Shemin, ki je delal poskuse na sebi, je izkoristil to okolnost in pojedel v treh dne 66 gramov (60 doz) glikokola (najenostavnejše aminokisline), v katerem je bil na namesto navadnega dušika, dušik maso 15. Istočasno z drugimi aminokislinami se je tudi ta glikokol uporabil pri tvorbi beljakovin, med drugim hemoglobina. S posebnim aparatom, tako imenovanim masnim spektrografom je mogel nato na vzorcih krvi, ki si jih je jemal ob različnih časih, določati točno množino težkega dušika v eritrociti. Iz dobljenih rezultatov je mogel sklepati, da traja življenjska doba posameznega eritrocita nekako 127 dni. Prvi rezultati, dobljeni z novo metodo, se torej zelo dobro skladajo s prejšnjimi cenitvami. Prav gotovo bodo poskuse v raznih variacijah ponovili.

Čeprav so šli eritrociti v svoji specializaciji tako daleč, da so celo izgubili za druge celice neobhodno potrebno jedro in s tem možnost razmnoževanja, se ohranijo pri življenju in polni funkciji razmeroma dolgo tudi tedaj, če jih prenesemo v ustrezen tuj krvni obtok.

V nasprotju z njimi pa je življenje (prenesenih) belih krvnih telesc (belih krvniček, levkocitov) in krvnih ploščic (trombocitov) le razmeroma kratko. Iz raznih opazovanj sklepajo raziskovalci, da propadejo verjetno že po treh do petih dneh.

(Po "Proteus-u")

ZVEZA ESPERANTISTOV SLOVENIJE

Nedavno je bil v Ljubljani občni zbor Zveze esperantistov Slovenije, ki so se ga udeležili razen ljubljanskih članov še delegati iz Maribora, Celja, Ptuja, Hrastnika, Trbovelj, Rogaške Slatine, Solkana in Zagreba.

Zveza esperantistov Slovenije je zelo delavna. Najbolj pomembno je delo sekcije za zveze s tujino, ki je med drugim organizirala zamenjavo otroških risb ter poslala risbe slovenskih otrok v Guatemalo, na Japonsko, Nizozemsko na razstave. Ta sekcija je tudi organizirala predvajanje slovenskega dokumentarnega filma "Vode nam bodo pokorne," ki prikazuje gradnjo hidrocentral v Sloveniji, na Danskem. Zveza bo dalje skrbela tudi za izdajanje raznih zanimivih knjig v esperantskem jeziku. Najprej nameravajo izdati obširno in bogato informativno knjigo o Jugoslaviji, ker je med esperantisti v raznih državah zelo veliko zanimanje in povpraševanje po takšni knjigi.

Sekcija je tudi razpisala nagradni natečaj za prevajanje slovenskih klasikov v esperantski jezik, saj je doslej le nekaj del prevedenih v ta mednarodni jezik. Kmalu bo izšlo tudi nekaj učnih knjig za esperanto, med njimi esperantsko-slovenski slovar.

V okviru Zveze delujejo še novinarska, mladinska in turistična sekcija. Novinarska sekcija ureja rubriko "Novice iz Jugoslavije" v jugoslovanskem esperantskem časopisu "La Suda Stelo." Turistična sekcija bo pa organizirala obisk več skupin esperantistov iz tujine. Ustanovljen je bil tudi "Jezikovni institut," ki bo skrbel za to, da se bodo člani čim lepše naučili mednarodnega jezika esperanta.

Profesor dr. Ljudevit Merčun:

OD ADIZONOVKE DO REVMATIZMA

(Nadaljevanje)

Povezanost vseh teh skupinskih delovnih enot pa mora biti vedno pravilno uravnana tako, kakor to zahteva potreba v telesu. Za harmonično delovanje telesnih organov je torej nujno, da je v telesu neki organ, ki vse dobrine, kar jih prihaja v telo, porazdeli primerno vsakovrstni potrebi. Istočasno pa prevzame tudi vse odpadke celic ter jih slednjič izloči iz telesa. To so naš krvni obtok in naše mezgovnice, katerih naloga je v tem, da z ene strani dovajajo celicam potrebne snovi, obenem pa tudi odnašajo vse njihove presnovke in odpadke ter jih naposled z ledvicami izločajo.

Zaradi pravilne porazdelitve mora biti v telesu nekje nek osrednji organ, kamor se iz vsake celice stekajo potrebna naročila za hrano in delo. Poleg tega pa mora ta osrednji center imeti tudi možnost, da iz sredine uravnava razdeljevanje teh dobrin. Zato ima človeško telo živčni sistem, ki prepleta vse organe. Živčnemu sistemu pa je podrejen sklop posebnih celic, ki jih imenujemo žleze notranjice; svoje ime imajo od tod, ker izločajo izcedek ali pobudnik ali hormon, kakor mu pravimo—najprej v kri, od tod pa v posamezne celice.

Pobudniki ali hormoni spodbujajo torej presnovno delo v celicah. Poznamo več žlez notranjic, na primer ščitnico, hipofizo, spolne žleze, nadobistnico itd. Delo vseh teh žlez je med seboj povezano in sicer po navadi tako, da pobudnik ene žleze drugo žlezo z ene strani spodbuja, z druge pa jo duši v izcejanju hormonov. Ves sistem je tako urejen, da hormoni druga na drugega vplivajo, to se pravi, da povišujejo ali uničujejo učinek. Kakor hitro se zaradi potrebe v telesu zviša izcejanje ene žleze, začne večja množina pobudnikov v krvi dušiti nadrejeno žlezo.

Če pa je pobudnika v krvi premalo, je posledica tega močnejše izcejanje druge žleze. Na ta način je pri normalnem delovanju vedno zagotovljeno neko ravnovesje, ki je potrebno za nemoteno delo vseh celic v telesu. Žleze notranjice imajo velikanski vpliv na najrazličnejše funkcije v telesu. Uravnavajo rast, spolnost, pravilno razdelitev vode in mineralnih soli, sladkorja, beljakovine, tolšč; vso presnovo telesa ali skratka: vse naše življenje.

Med notranjicami zelo vpliva na presnovo neka žlezica v velikosti fižola, leži ravno nad ledvico in jo zato imenujemo nadobistnica ali nadledvično žlezo. Tehta devet gramov. V vsaki nadobistnici najdemo dve različni žlezi: skorjo in sredico. Obe žlezici delujeta sicer nekako skupno, vendar izločata vsaka zase svoj lastni pobudnik. Ko je angleški zdravnik Thomas Addison (17933-1860) raztelesil bolnika, ki je imel iste znake, kot smo jih opisali pri našem bolniku, je našel po jetiki razdejane nadobistnice. Nadaljnja eksperimentalna dela, ki so jih izvršili najrazličnejši znanstveniki, so dokazala, da so nadobistnice nujno potrebne za življenje.

Živalim, katerim so jih odvzeli, so lahko podaljšali življenje samo s tem, da so jim injicirali izločke teh žlez. Kmalu se je posrečilo začeti pridobivati iz sredine nadobistnice neki izcedek; to je tako imenovani adrenalin. Vendar se ni posrečilo, da bi z adrenolinom popravili bolezenske znake pri bolezni, ki jo danes imenujemo adizonovko in katero povzroča razdejanje nadobistnice.

Zato so znanstveniki skušali začeti s pridobivanjem izvlečka iz skorje nadobistnice. To je pa tako imenovani kortin in ta je res izboljšal bolezenske znake pri adizonovki. Kemiki še niso mirovali in posrečilo se jim je, da so sestavili novo snov s podobnimi zdravilnimi uspehi, kot jih ima kortin. To snov so imenovali desoksikortikosteron ali s krajšim imenom doka. Ker se doka da kemično pridobivati iz žolča, se je pridobivanje tega preparata zelo pocenilo. Saj je bilo pridobivanje kortina iz svinjskih nadobistnic razmeroma zelo drago. Danes moremo vsakega bolnika z adizonovko ohraniti dolgo časa pri življenju, seveda pa mora dobivati zdravilo stalno in redno.

Zdravilo namreč preprečuje, da bi telo izgubilo preveč soli, ki je nujno potrebna za pravilno delovanje celic. Če je v telesu premalo soli, zgubijo celice tudi vodo in s tem pade tudi krvni tlak, ki je nujno potreben, da se odpadki po ledvicah izločajo iz telesa. Če pa ta žlindra, ki se mora odstraniti, ostane v telesu, vpliva kot strup in bolnik umrje z znaki težjega zastrupljenja.

Z natančnejšo preiskavo raznih pobudnikov v nadobistnici so kemiki dognali, da je v tej veliko število najrazličnejših sestavin, ki imajo najrazličnejše vplive na presnovo beljakovin, ogljukovih hidratov in tolšč v telesu. Te sestavine delimo po njihovem učinku v tri skupine: prva skupina uravnava razdelitev vode, mineralnih soli in tlaka v telesu. Druge vplivajo na presnovo sladkorja, tretje pa na človekov spolni razvoj. Vsem sestavinam pa je skupna lastnost, da telo podpirajo v njegovi borbi proti najrazličnejšim škodljivim vplivom, tako proti hladu, vročini, zastrupljenju, infekciji itd. Vse sestavine so med seboj v nekem določenem razmerju, da morejo podpirati obrambne ukrepe proti vsaki škodi, ki ogroža telo.

V skorji nadledvične žleze so sestavine, ki odločajo o človekovih spolnih znamenjih. Vsak človek ima v sebi namreč delni moški in delni ženski vpliv; označujejo in upravljajo ga prvenstveno spolne žleze. Tako je v vsaki ženski neka moškost, a prekaša jo ženskost jajčnikov. Danes vemo, da notranjica hipofiza uravnava izločevanje nadobistnic in da tudi spolne žleze vplivajo zaviralno na skorji nadledvičnih žlez.

(Dalje prihodnjič)

V vsaki slovenski družini, ki se zanima za napredek in razvoj Slovencev, bi morala dohajati

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo priljubljene povesti

Faulty brakes brought him to a dead stop!

The driver knew something was wrong with his brakes but he took a chance—his last. Learn a lesson from this man and always make sure your car is in safe condition. Brake checks are especially important, but be sure to check lights, tires, and windshield wipers, too. Remember—safety checks help check accidents... *before* they happen.

Be Careful—the life you save may be your own!

Sponsored in the interest of your safety by

ENAKOPRAVNOST

YOU can be the woman of the year

PREPARE FOR NURSING—the most needed profession for women in a National Emergency

Talk to the Director of Nurses at your local hospital, or apply to a collegiate or hospital School of Nursing.

There's Nothing Else Like It!

CYCLA-MATIC FRIGIDAIRE

Come In Now—Take just 7 minutes to find out about new, exclusive CYCLA-MATIC LEVELCOLD

—Zero-zone Levelcold in the Food Freezer. Super-Safe Levelcold in the Refrigerator . . . *regardless* of outside temperatures!

New, Exclusive ROLL-TO-YOU SHELVES

All shelves roll out full length—put all food at your finger tips.

New, Exclusive CYCLA-MATIC DEFROSTING

—in the Refrigerator! Gets rid of frost before it collects. No clocks, timers or heaters!

The New CYCLA-MATIC FRIGIDAIRE

has many other wonderful features. You must see a demonstration.

2-Door 10-8/10 cu. ft. Imperial Model

$75.00 Down

78 Weeks To Pay Balance. Cash Price $509.75

Come in! Also see 2 other Cycla-matic Frigidaires . . . and the new De Luxe, Master and Standard Models priced from $209.75

Big Trade-In Allowance on Your Old Refrigerator

Norwood Appliance & Furniture

6202 ST. CLAIR AVE. JOHN SUSNIK

ALI KAŠLJATE?

Pri nas imamo izborno zdravilo, da vam ustavi kašelj in prehlad.

Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
MANDEL DRUG CO.
15702 Waterloo Rd.—KE 1-0034

DELO DOBIJO ŽENSKE

Slovenka

izurjena v likanju in čiščenju hiše, dobi stalno delo po enkrat na teden; vsak četrtek ali petek. Nova hiša.

Pokličite
IV 1-2790

HIŠE NAPRODAJ

Hiša za eno družino

Naprodaj je hiša za eno družino, v okolici Nottingham Rd. in St. Clair Ave. Ima pet sob in kopalnico, centralno kurjavo, garažo za dva avta. Cena samo $11,200. Se lahko takoj vselite.

MATT PETROVICH
BROKER
KE 1-2641

IŠČE SE STANOVANJE

ŽENIN IN NEVESTA,

oba Slovenca, iščeta stanovanje s 4 sobami; želita do 1. junija. Kdor ima ali bo imel stanovanje do tedaj v najem, naj pokliče kadarkoli

HE 1-5530

ZAKONSKI PAR

BREZ OTROK, OBA ZAPOSLENA, IŠČE STANOVANJE S 3, 4 ALI 5 SOBAMI.
Kdor ima za oddati, naj pokliče
EN 1-9138

DELO DOBIJO MOŠKI

Upsetter operatorji

Feeders

Pomočniki

Delo od komada in na uro.

MIDWEST FORGE CO.

17301 St. Clair Ace.

Išče se delavce za
TRUCKERS
LATHE HANDS
TOOLMAKERS
DIE MAKERS
za podnevni šift.
Dobra plača od ure.
Brezplačna hospitalizacija in zavarovalnina.
BISHOP & BABCOCK MFG. CO.
VOGAL E. 49 ST. in HAMILTON AVE.

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik

nahaja na St. Clair Ave. in East 62nd St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticiralo in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.

Njegov naslov je

Dr. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVENUE
Tel. ENdicott 1-5013
vogal East 62nd Street; vhod samo na East 62nd Street.
Urad je odprt od 9.30 zj. do 8. zv.
Dr. J. V. ZUPNIK

JOHAN BOJER:

IZSELJENCI

ROMAN

(Iz Norveščine prevedel Božo Vodušek)

(Nadaljevanje)

Morten je zmajeval z glavo, ko je odhajal. Vsi, ki so se izselili sem, so bolj ali manj trpeli od domotožja. Le Jo Berg je bil vzvišen nad takimi neumnostmi. Kaj pa, če ni bilo to zato, ker je vedno jasneje in jasneje spoznaval, da je bilo mučeništvo v domovini samo bahaštvo. Oče in mati sta imela morebiti prav. Iz njega ne bo nikoli ničesar pravega. Zdaj pa sta hodila doma okrog in sta imela vsak dan bolj in bolj prav. In potem naj jima celo še pošilja pozdrave.

Ana je sedela v novi koči in šivala, in ko je prišel Morten, ji je zažarel obraz. Bilo je nekaj velikega, po vsem tem, kar je prestala v poslednjem času, preseliti se iz temne ilovnate koče v tako hišo, kjer je lilo toliko svetlobe skozi visoka okna. Pod, strop in stene so bili iz ostruženega lesa in tako sveže je dišalo, da je bilo kar lahko dihati. Na njenih temnih laseh so se pojavljale sive proge, obraz je bil vel. Ali ko je vprašal, ali naj sporoči v domovini kake pozdrave, se je zdelo, kakor bi ji zažarel v očeh blesk mladosti.

"Seveda pozdravi, Morten . . .!" Nekaj časa je gledala predse, potem pa se je proseče ozrla nanj. "Ampak stori mi uslugo. Ne pripoveduj preveč, kako je s Perom."

Govorila sta nekoliko časa. Povedala je, da je oddala farmo Kalu za polovico pridelka. "Ampak tako žalostno je, da odhajaš, Morten. Vedno bolj redki smo ti, ki smo prišli prvi semkaj. Moraš se gotovo vrniti."

Seveda je bilo težko hoditi tako okrog in poslavljati se. Ali opazil je, da tudi drugim ni bilo tako lahko. Spet so izgubili človeka, ki so mu zaupali. Anton Noreng mu je zaupal, da ima nevesto. Eno izmed rdečelasih Irčevih hčera. Kmalu se bosta poročila. In prosil ga je, naj pozdravi očeta in mater in jima pove, da je končno odrastel v moža.

Elza in Ola sta sedela v koči in se sklanjala nad neko knjigo. Ozrla sta se in se dvignila "Ali bereta sveto pismo," je rekel Morten. "Ne, angleško slovnico bereva," je odgovril Ola. "Saj moram imeti vendar kaj koristi od tega, da je moja žena tako učena."

"Le poglej," si je mislil Morten. "Tukaj gre v pravem tiru. Nekega dne bo Elza še zmagala."

Elza ni imela nikomur pošiljati pozdrave, da pač, domači pokrajini. Hribom in jezerom. Vzdihnila je in se poskušala nasmejati. Ola mu je dal petdeset dolarjev in ga prosil, naj jih izroči njegovim starim staršem. Tako dolgo se je treba odločati, preden človek sede in piše.

Spremil ga je iz hiše in šel z njim nekoliko korakov. In ko mu je za slovo ponudil roko, je boječe pogledal Mortena in ga prosil: "In ne pripoveduj preveč slabega o meni."

Morten mu je stisnil roko in odšel s hitrim korakom. Čut časti nasproti znancem v domovini, o pač, Morten ga je dobro poznal.

Ko je prišel h Kalu Skaretu, se je nehote začudil, kako je tukaj vse toliko bolj napredovalo kakor pri drugih. Novi skedenj je bil dvakrat tako velik in v različnih pregrajah je kar mrgolelo prašičev, rumenih, črnih in pisanih. V drugih so bile kokoši, race, gosi, purani. Vse povsod je krulilo, gagalo in kokodakalo.

Kje pač naj bi iskal Kala drugje kakor pri konjih? Prav zdaj jih je stari s fantoma skušal krotiti za skednjem. Oluf je jahal na enem in ga skušal privaditi uzdi. Ali rjava žival se je vzpenjala, se sunkoma obračala in ga hotela le vreči s sebe. Kal je drugega nalahno vpregel in se vozil z njim. Ali konj je suval z nogami na vse strani in se skušal oprostiti. Karen je stala na pragu koče in vpila, dekleti sta vriščali, Anders je stal z rokami v žepih in užival predstavo. "He, Morten prihaja," je zaklical Kal in zdaj mu je bilo še težje krotiti konja. Da, da, da. Ali je mogel kaj zato, da mu je z dvema takima zverinama vse skupaj zrastlo čez glavo. "Primita jih in jih peljita v hlev!" je rekel fantoma. "Ne morem več."

Nikomur ni povedal, čemu je tolikokrat sedel zadaj v hlevu in opazoval vročekrvni živali. Spominjali sta ga na lastno mladost. Tudi on je bil tako divji —nekoč. In premišljal je, kaj vse je nosil in trpel v teh dolgih letih. Zdaj se mu je zdelo, kakor da se onadva ozirata nanj in mu govorita: "Odslej bova vlekla in nosila zate, Kal, dokler boš živ."

Bilo je pravo slovo. Karen je skuhala kavo in se ves čas potihem jokala. "Ne, da te res izgubimo, Morten. Da, pa saj moraš domov. In pojdi in poglej malo v Skaret—kako je zdaj tam."

Ampak Pavlina, najstarejša hči, je bila tako bleda in je imela črno obrobljene oči. Seveda, da se je materin ljubljenček obrnil k Irki, ni bilo čisto v redu.

Vsi trije moški so ga spremili nekoliko korakov. "Pozdravi znance in še posebej Martina Ronningana," sta mu naročila fanta. Mala Siri je pritekla za njimi z dolarjem v roki. Izvalile so ji ga v zadnjem času njene tri kokoši in Morten naj ga da šepavi Ani iz Aase, če še živi. Ali najdlje ga je spremil Kal.

Morten je vedel, da ima nekaj posebnega na srcu. In končno se je ustavil in potegnil iz žepa desetdolarski bankovec. "Za ta denar kupi nekaj kave in sladkorja ženi mojega brata," je rekel, "in mogoče bo še ostalo za pipo tobaka Siverju. Bog ve, ali je zgoraj v Skaretu zdaj kaj bolje, kakor je bilo ob mojem času."

Ko pa sta se že poslovila, je spet dohitel Mortena in šel z njim počasi še nekaj korakov. Očividno še zmeraj ni povedal tega, kar je imel prav za prav na srcu. Stopal je poleg Mortena in se kremžil v solnce in prerijo. Nazadnje je spravil iz sebe tole vprašanje: Ali Morten misliš, da zelo veliko stane iti v semenišče?

Morten se je nasmehljal in dejal, da prav poceni menda res ne bo.

Da, zares. To je namreč s tem vražjim fantom, Olufom. Ta falot ima pač tako dobro glavo. Sicer pa je moral Kal odkritosrčno in pošteno priznati, da sam toliko let ni bil v nobeni cerkvi, in vendar je Bog tako dobro poskrbel zanj, da se ne more pritoževati. Tako, torej ni nič preveč, če eden izmed njegovih fantov postane župnik.

"Da, zares, tako lahko Bogu nekaj povrneš," je rekel Morten in se ni smehljal.

Prav isto je čutil Kal. Seveda bo ta ali oni rekel, naj vendar rajši porabi denar za hišo in stroje in konje. Ali njegova žena in on sta bila zadovoljna s tem, kakor je bilo. "Sicer je pa Karen tista, ki to hoče! Meni . . . meni se zdi kar skoraj preveč za takega preprostega moža, kakor sem, imeti župnika za sina."

Morten se je smehljal. S Kalom je bilo zmeraj enako. Če je sam kaj želel, je zmeraj željo zvračal na Karen. In nikoli ni pozabil tistega trenotka, ko sta se končno ločila. Prvikrat je videl Kala v tako veliki zadregi. Večkrat se je okrenil in gledal za njim, kako je krevsal preko ravnine ves pretegnjen in vegast od težkih bremen tam v stari domovini in tukaj, vendar žilav in nepremagljiv na duši in na telesu. Z Bogom, Kal!

II

Znova orje veliki izseljenski parnik gladino oceana, ali to pot vozi izseljence domov.

Prvi in drugi prostor sta čisto zasedena. Ali tukaj so ljudje bolj navajeni vožnje. V tretjem prostoru so kmetski ljudje, ki so leto in dan neprestano hrepeneli po domu, ne samo po domovini, ampak po neki čisto določeni domačiji znotraj v fjordih, zgoraj v dolinah ali pa v širnih pokrajinah z jezeri in gozdovi. Debela vrv, napeta preko krova, jih zapira v ozkem prostoru, tako da jim je prav tesno, kadar hočejo na prosto in se nadihati solnca in zraka. Ampak vendar hodijo tukaj okrog in se pogovarjajo. možje in žene, nekaj Dancev in Švedov med njimi, in vsem se zdi, da so si tukaj na morju postali kakor družina, čeprav se niso še nikdar prej srečali.

(Dalje prihodnjič)

Okras ali nadloga moških lic

V razpravah o dnevnih problemih segamo v razne dežele inozemstva, v naše države od Atlantika do Pacifika, v teritorije, ki bi radi kvalificirali za države, itd. Pri tem pa pozabljamo na naše najbližje teritorije in na "rastlinstvo," ki tam samovoljno raste in uspeva; namreč na brke, kocine, mustače ter polne ali omejene brade na moških obrazih. Ta stvar je tako domača in vsakdanja, da jo smatramo za samoumevno.

Narava ima svoje zakone in svoje kaprice in ena teh je, da insistira na rast brk ali mustač na moških obrazih; zlasti na obrazih moških kavkaškega plemena. Pri Mongolih, Črncih, Malajcih in Indijancih je nekoliko bolj popustljiva. Če bi sledili kaprici narave, bi ji pustili, da producira na naših obrazih, kar jo je volja. Toda, ker hočemo biti bolj moderni kot narava, jutro za jutrom kosimo in brijemo otavo na naših obrazih. To ni nobena zabava, posebno, če je rezilo britve topo ali skrhano. Ženske v tem oziru niso enakopravne z moškimi, ker po ogromni večini ne poznajo te vsakdanje pokore.

Vsekakor nošnja brk ali brade je včasih moderna, včasih pa ne. V Zedinjenih državah so zdaj v modi gladko pokošeni obrazi. Muštace pod nosom in polne ali "kozlove" brade so redke, dasi niso postavno prepovedane. Le kompromis kratko pristriženih brčic pod nosom se še kolikor toliko vzdržuje na površju. Pred kakimi 40 leti pa se je v naši deželi še veliko število moških ponašalo z mogočnimi mustačami in častitljivimi bradami, posebno na našem zapadu.

Moda kosmatih in obritih obrazov se je menjavala od davnih časov. Kot beremo v reviji National Geographic Society, so se davni Egipčani brili že pred tisočletji; to dokazujejo britve iz vulkanskega stekla, ki se najdejo v razvalinah davnih mest. Vsekakor so zgodnji faraoni nosili "kozje" brade; poznejši faraoni pa so privzeli modo gladko obritih obrazov in so s prezirom gledali na bradate arabske, sirske in grške sosede.

Aleksander Veliki je prepovedal nositi brade svojim vojakom, da bi jih sovražniki v osebnih spopadih ne mogli mikastiti za brade. Ruski car Peter Veliki je skušal odpraviti kosmate in bradate obraze s tem, da je na tak okras naložil visoke davke; pozneje je naložil strožje kazni, ker so bogati Rusi rajši plačali davek kot bi se brili.

V Franciji so prišle mustače in brade iz mode za časa vlade kralja Louisa XIII, ki je prišel na prestol, ko je bil devet let star, in Louisa XIV, ki ga je nasledil v starosti pet let. Fantiča v taki starosti še nista mogla producirati muštac, zato so se dvorjani gladko brili in ostalo moško prebivalstvo jih je posnemalo. V Angliji so se dvorjani brili za časa kraljice Ane, toda brade so spet prišle v modo za časa kraljice Elizabete in v drugi polovici vladanja kraljice Viktorije.

Arabci in Judje so od davnih časov v smislu verskih predpisov čislali polne brade. Nekateri si jih barvajo z rumeno barvo, kar je nadaljni znak njihove verske poslušnosti. Mnogi muslimani še zdaj prisegajo "pri bradi preroka Mohameda."

V naši republiki, ki je še primeroma mlada dežela, se je moda muštac in obritih obrazov že večkrat menjala. Več naših predsednikov je bilo bradatih več pa tudi gladko obritih. Naš prvi predsednik George Washington, kot vidimo na slikah, je bil gladko obrit. Predsednik Abraham Lincoln pa je začel gojiti polno brado v času svoje prve predsedniške kampanje leta 1860. V novejšem času sta le dva predsednika nosila brke: Theodore Roosevelt in William Howard Taft.

Nadaljni predsedniki: Wilson, Harding, Coolidge, Hoover in Franklin D. Roosevelt so bili gladko obriti; isto velja za sedanjega predsednika Trumana. Značilno je, da je leta 1916 bradatega predsedniškega kandidata Hughesa porazil gladko obriti Wilson, leta 1948 pa je gladko obriti Truman porazil kandidata Deweya, ki nosi lepo negovane mustače pod nosom.

V letošnji predsedniški kampanji se zdi, da muštace in brade ne bodo igrale nikake vloge, ker vsi dosedaj prijavljeni ali prospektivni kandidati za predsednika Zedinjenih držav so gladko obriti.

—NOVA DOBA

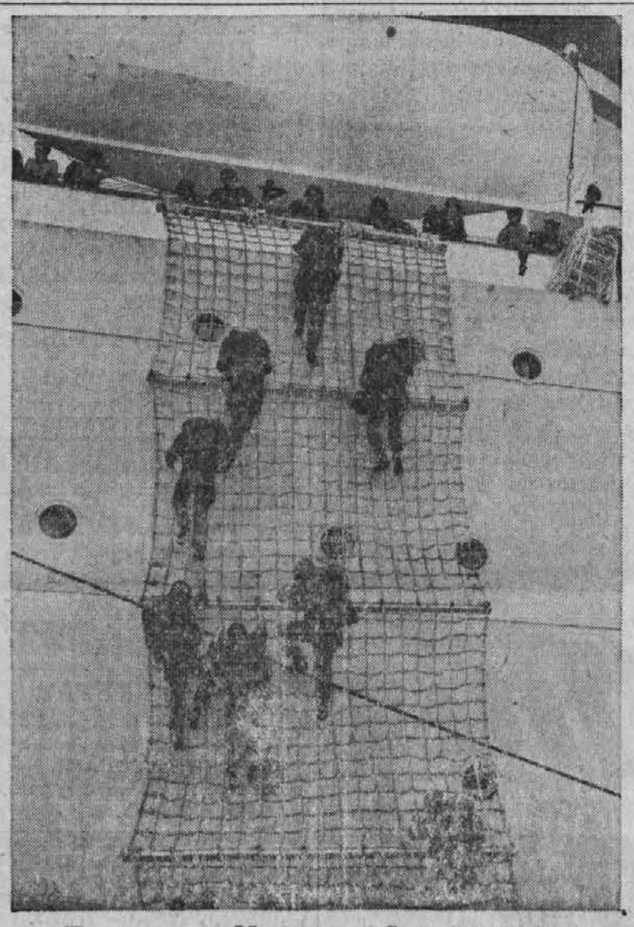

Ever go "over the side"?

IT ISN'T EASY with the roll of the transport and the clumsy sway of your heavy full field pack. And, at the foot of the landing net, the risky drop into the cold, crowded landing craft bobbing in the choppy sea.

Then, finally there's the tense, terrible run toward an angry beach and a destiny you cannot even guess.

It's all very serious and dangerous and hard. Yet thousands of American youngsters have done it—and are ready to do it again, if need be, in defense of our country *and you.*

But *defense is your job, too.* And you can do your job, in an important way, by buying U.S. Defense Bonds.

For these bonds make you and your family secure at home. They provide the economic stability that's needed behind our effective military power. And they help keep America at peace because they help make America *strong*...in a world where *peace is only for the strong.*

So, for the sake of the boys on the landing nets—*and for your own family's security*—invest your savings in United States Defense Bonds now!

The U. S. Defense Bonds you buy give you personal financial independence

Don't forget that bonds are now a better buy than ever. Because now *every Series E Bond you own* can automatically go on earning interest every year for *20 years* from date of purchase instead of 10 as before! This means that the bond you bought for $18.75 can return you not just $25—but as much as $33.33! A $37.50 bond pays $66.66. And so on. For your security, and your country's too, buy U. S. Defense Bonds now! Bankers recommend them as one of the safest forms of investment.

PEACE IS FOR THE STRONG...
BUY U.S. DEFENSE BONDS NOW!

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

ENAKOPRAVNOST

VAŠI ČEVLJI

BODO ZGLEDALI KOT NOVI,
ako jih oddaste v popravilo zanesljivemu čevljarju, ki vedno izvrši prvovrstno delo.

Frank Marzlikar
16131 ST. CLAIR AVE.

VAS MUČI GLAVOBOL?
Nabavite si najboljše tablete proti glavobolu v naši lekarni.
Cena 50c.
MANDEL DRUG CO.
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
15702 Waterloo Rd.—KE 1-0034

CHICAGO, ILL.
FOR BEST RESULTS IN ADVERTISING
CALL
DEarborn 2-3179

HELP WANTED MALE

TOOL
and
DIE MAKERS
Maintenance Machinists
Permanent Employment
Many Company Benefits
CINCH MFG. CO.
1026 S. HOMAN AVENUE

FURNITURE MAN — All around man. Sell, bookkeeping, finishing, etc. Experienced only.
Vail Furniture,
12647 S. Western,
Blue Island 2342

GIVE TO CONQUER CANCER
AMERICAN CANCER SOCIETY

Chicago, Ill.

WOMEN
YOUR NEXT PARTY CAN BE PROFITABLE TO YOU!
Be hostess to your friends at a showing of our line of household merchandise. Beautiful gifts to you such as lamps, dishes, kitchen sets, lace table cloths, etc. — No cost to you.
For details call
Mrs. Schmidt — SA 2-6735

WANTED TO RENT

RESPONSIBLE Couple, 8 children, desperately need 5-6 room unfurnished apartment. Any good location. Moderate rental.
CApitol 7-8527

FEMALE HELP WANTED

STENOGRAPHER EXPERIENCED
Will consider capable BEGINNERS
Good opportunity
Attractive salary
5 day, 40 hour
Many Company Benefits
Apply:
CINCH MFG. CO.
1026 S. HOMAN AVENUE

HELP WANTED MALE

IZREDNA PRILIKA
za MEHANIŠKE ASSEMBLERJE
Moški izurjeni v assembliranju precizne elektronične opreme. Morajo biti državljani, stalno delo, dobra plača. Skupniska zvavovalnina in druge podpore.
A. R. F. PRODUCTS, INC.
7627 LAKE ST. — RIVER FOREST, ILLINOIS
Pokličite — **EStebrook 9-0345** — ali — **FOrest 9-6000**

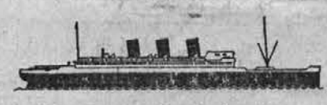

Glavni stan za blago za moško in žensko opravo in za pošiljke preko morja, po zmernih cenah.

Hard finish, 50% volneno, 50% rayon Men's wear Worsted Suitings, idealno za nošo skozi celo leto, v temno plavi, sivi in rjavi barvi; regularna $2.75 vrednost, sedaj samo $2.00 jarda.

Crease-resistant volneno- rayon Gabardine in Sharkskins, 60 inčev široko, blago za moško in žensko opravo v temni in svetli barvi. Regularno $2.50, sedaj samo $1.75 jarda.

Imamo tudi obilno izbero blaga na jarde za ženske suknje, obleke, suits in krila po posebnih cenah. Imamo tudi popolno zalogo krojaških potrebščin.

Govorimo nemško in slovensko.

S. LIEBERMAN WOOLEN CO.
1446 West 3rd St.
blizu SUPERIOR AVE.

Odprto od ponedeljka do sobote od 9. do 5.30; ob nedeljah od 9. do 12. opoldne.

300 dinarjev za $1.00

Jugoslovanska vlada je znižala s 1. januarjem vrednost dinarja v primeri z dolarjem od dinarjev **50** za **en dolar** na dinarjev **300** za **en dolar.** Vrednost dinarja se je s tem približala njegovi pravi kupni moči. S 300 dinarji se da danes v Jugoslaviji vsekakor veliko več kupiti kot doslej s 50. Mali človek v Jugoslaviji sorazmeno z nami v Ameriki malo zasluži, zato bodo vaši sorodniki veseli, **če jim poleg hrane in obleke pošljete tudi kak denar.**

Za denar se danes v naši stari domovini že lahko vse kupi. Vaši sorodniki pa potrebujejo **denar tudi za plačanje davkov, za plačilo elektrike, vode, za vsakovrstna pota.** Za pomoč vam bodo hvaležni!

Kadar hočete poslati svojim sorodnikom ali prijateljem v starem kraju **DENAR** se obrnite na

AUGUST KOLLANDER

6419 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio
Tel. HE 1-4143

Tvrdka August Kollander sprejema naročila tudi za vsakovrstne druge potrebščine, ki jih želite poslati v stari kraj in vam preskrbi tudi vse papirje in prostor na ladji ali letalu, če hočete potovati v staro domovino ali pa tudi kam drugam preko morja.